

minger; men såa vil jeg til Gjengæld sige, at den Bane, jeg har nævnt, vil komme til at gaae igjennem de allerfrugtbareste Dele, nemlig gjennem en Deel af det østlige Sylland, og naar vi undersøge Folketallet 2 Mill paa hvert Side af Tverbanen, saa vil den nordlige Tverbane faae 38,000 Mennesker, hvortil den sydlige Tverbane kun vil faae 36,000, og tilmed boer maasselig, jeg vil ikke sige en Trediedeel, men en Fjerdedeel af disse Syd for Toldgrændsen. Vi see altsaa, at det Grundten intetsteds har hjemme, naar man siger, at den nordlige Tverbane kommer til at gaae igjennem befolkningløse Egne; thi det er vistnok, at den som sagt vil have en 2 a 3000 Mennesker mere end den sydlige, hvortil endda kommer, at en Deel af denne Befolkning boer Syd for Toldgrændsen, hvilket ikke noksom kan betynde. Hvad nu angaaer selve den Egn, hvorigjennem den nævnte Bane vil komme til at gaae; saa siger man, at den vil komme til at gaae igjennem Hedeegne. Sa disse Hedeegne har man aldrig taget tilhørlige Hensyn til, naar der har været Tale om Jernveie. Man taler saameget om, at vi mangle Oplysning osv, men jeg siger, at dersom man vil hjælpe til at udbrede Oplysning, saa skal man hjælpe Folk til at blive mere velstaaende, og hvis der er Noget, som trænger til at hjælpes i den Henseende; saa er det netop de af Naturen mindre begunstigede Egne, med Bestanden vil tillige Oplysningen tiltage. Altsaa ogsaa i denne Henseende vilde en Bane, der tog noget Hensyn til Midtjylland, have sin store Betydning. Nu kommer jeg til den Masse enkelte Momenter, som ogsaa absolut tale til Fordeel for Veile-Banen. Veile-Banen er nødt til at følge Veile-Dalen, men denne Dal er blandt Andet meget uskikkelig, der findes der Mergel, som er af den Besskaffenhed, at, naar man har eet Læs deraf; saa er det ligesaa godt som to andre, og derfor hente Bønderne, der boer en 5 Mill ude i Vesteregnet, deres Mergel derfra. Fremdeles er der et andet Hensyn at tage i Betragtning, nemlig de store Skovstrækninger, som findes i Nærheden af Veile. De skovfattige Vesteregne kunne vel nok trænge haade til at faae Gavn, tømmer og Brænde fra den skovrige Vestegn.

Rigleledes er der ogsaa et Hensyn at tage til Veileaaen, thi der drives, som bekjendt flere Fabrikker ved den, og der kunde blive endnu flere. I den tørre Sommer i 1868 viste det sig, at Veileaaen ikke blev udbrødt paa Grund af, at den for det Meste havde sit Udløb fra Rilderne og ikke fra Overfladen. Man har udregnet, at der aarlig gaaer en Værdi af 40,000 Rd. tilspilde derved, at Vandet kommer til at gaae ubenyttet af Mangsel paa Communicationsmidler; jeg kan naturligvis ikke sige, om denne Regning er aldeles nøagtig, men jeg har Grund til at troe det. Det forekommer mig altsaa, at alle disse Hensyn, ogsaa de locale, absolut tale til Fordeel for Veile-Banen. Naar man fremdeles ser hen til, at Veile er et ganske kjon By, og at det jo slet ikke er noget ubetydeligt By, idet den har en 6 a 7,000 Mennesker, saa forekommer det mig, at vi heller ikke kunne lade dette ude af Betragtningen. Man har jo ellers gjort saameget for Byerne. Under sig er et Sted, man neppe veed eksisterer, hvortil ved Veile-By med sin rige Omegn kan have en Fremtid for sig, og naar der er Tale om, at der skal gjøres Noget for Byerne, saa er det netop her en Veilighed dertil. Hvad der indlertid er det Overveieende, er den Omstændighed, at Veile har en god Havn, der er 11 Fod dyb. (Udfrydelse.) Sa det er nu engang saaledes, hvortil Rødbing Fjord kan have en Dybde af 9 Fod. Jeg anseer det som en meget nær Mulighed, at Kallundborg og Veile ville komme til at staae i Forbindelse med hinanden, naar vi vælger den af mig omtalte Linie. Jeg kan ikke slutte, uden at endnu engang stærkt at betone, at Midtjylland fremdeles vil see sit Haab stuet, dersom man bekvemmer sig til at lægge denne Bane fra nær Grændsen, og altsaa ikke tage Hensyn til de Interesser, jeg har onsket. Naar jeg siger Midtjylland, saa tænker jeg derved paa Oplysningen og Kulturen i det Hele, men haade det vestlige og nordøstlige Sylland vil, som jeg har viist, og som jeg troer ikke skal kunne afkræftes, ogsaa vinde, naar Banen faaer den af mig nævnte Retning; det vestlige Sylland vil komme i Forbindelse med Kjøbenhavn, og det nordøstlige vil komme i Forbindelse med